

Střední odborné učiliště, Domažlice, Prokopa Velikého 640

Preventivní program školy
SOU Domažlice

2019/2020

Garant :

Mgr. Ivana Vondrovicová, metodik prevence rizikového chování

Osnova PPŠ :

1. Základní údaje o škole
2. Charakteristika školy
3. Analýza situace s využitím evaluace z předchozího školního roku:
3. Témata prevence
4. Hlavní dlouhodobé cíle
5. Konkrétní cíle
6. Prevence v rámci vyučovacího procesu
7. Aktivity pro žáky
8. Aktivity pro rodiče
9. Vzdělávání pedagogů
10. Formy realizace MPP

Základní údaje o škole:

Název a adresa školy: Střední odborné učiliště Domažlice, Prokopa Velikého 640

Jméno a příjmení ředitelky: Mgr. Zdeňka Buršíková

Telefon: 379 410 622

E-mail: zdenka.bursikova@soudom.cz

Jméno a příjmení školní metodičky prevence: Mgr. Ivana Vondrovicová

Telefon: 723 163 477

E-mail: vondrovicova@soudom-stod.cz

Charakteristika školy :

Škola má, co se týká učňovského školství, více než stoletou tradici. Její historie začíná 29. února 1880, kdy byla slavnostně otevřena Pokračovací škola průmyslová. 18. října 1910 byl změněn dosavadní název školy na Pokračovací školu živnostenskou. V roce 1935 dochází k výstavbě nové budovy, která byla otevřena v následujícím roce jako „Jubilejní Masarykova odborná škola živnostenská“. Od školního roku 1946/47 se mění název školy na základní odbornou, později učňovskou školu. 1. 7. 1991 je zřízena státní příspěvková organizace Střední odborné učiliště Domažlice. 1. 7. 2011 došlo ke sloučení ISSU Stod se SOU Domažlice.

Školu v Domažlicích navštěvuje cca 460 žáků. V současné době k nám dochází žáci do tříletých oborů vzdělávání zakončených výučním listem – obráběč kovů, strojní mechanik, truhlář, elektromechanik pro zařízení a přístroje, kuchař – číšník, kadeřník a do čtyřletých oborů zakončených maturitní zkouškou – mechanik seřizovač, gastronomie a kosmetické služby. Absolventi tříletých oborů mají dále možnost nástavbového studia podnikání.

Odborný výcvik je prováděn buď v budově školy, kde se nachází kadeřnický a kosmetický salon, cvičná kuchyně a učebna stolničení, nebo v přilehlých dílnách, jako je truhlářská dílna za budovou školy nebo strojírenské dílny v Rohově ulici.

Analýza situace s využitím evaluace z předchozího školního roku:

Naši školu navštěvují žáci z různých sociálních prostředí, což s sebou přináší někdy i velké výchovné problémy. Často k nám přichází již s návyky a zvyklostmi, které nejsou správné a přiměřené věku. Proto je důležité zaměřit se nejen na prevenci těchto jevů, ale hlavně na jejich zachycení a následné řešení.

Šikana a kyberšikana je nebezpečná forma násilí, která se vyskytuje prakticky na všech školách. Pocit bezpečí jedince a jeho začlenění do kolektivu je základní podmínkou dobrého sociálního klimatu třídy a školy. Není novinkou, že se většina komunikace mladých lidí přesunula na sociální sítě, agresori tam mají více anonymity a více možností ponižovat své oběti. Metodická prevence proto vypracovala „Program proti šikaně a kyberšikaně“, tedy jakousi „kuchařku“ pro učitele pro přesné a rychlé postupy. Ve škole byl zablokován přístup na sociální sítě na všech počítačích. Zároveň se učitelé informační a komunikační technologie (IKT) zaměřili ve svých vyučovacích hodinách právě na tuto problematiku, učí žáky pracovat se sociálními sítěmi, učí je také, jak se vhodně bránit.. Stejná témata byla zařazena i do třídnických hodin a do některých hodin humanitních předmětů jako je občanská nauka, psychologie, český jazyk apod.

Problematika poruch příjmu potravy je dalším závažným problémem, který každoročně řešíme. Často naši žáci nemocí trpí již na základní škole, někdy se tam i léčí, ale bohužel ne vždy nám rodiče tyto informace poskytnou. Pak vše zjistíme až spíše náhodně, když se řeší jiný problém, kterému bychom díky včasným informacím mohli předejít. Poruchou příjmu potravy trpí nejen dívky, ale v rámci módních trendů i chlapci. U dívek se vyskytuje většinou anorexie, bulimie a orthorexie, u chlapců převažuje problém bigorexie v souvislosti s novým trendem „posilování“. Proto metodická prevence uskuteční v letošním roce v 1. ročnících dvouhodinový seminář na toto téma. Žáci se při něm aktivně seznámí s klasifikací poruch, o těchto poruchách pobesedují a v závěru dostanou i kontakty na odbornou pomoc.

I přesto, že máme dobře propracovaný systém omlouvání, bojujeme celkem bezúspěšně se záškoláctvím. Počet neomluvených hodin nám každoročně roste. Způsob i doba omlouvání je přesně ve školním řádu zakotvena, přesto se počet hodin nesnižuje. Často rodiče své potomky kryjí, zletilí nejsou schopni svou absenci doložit. Každý rok řešíme několik případů podmíněných vyloučení nebo vyloučení, které souvisí s neomluvenou absencí, proto se toto téma stane i v letošním roce prioritou našeho preventivního programu.

Kouření je velkým problémem, se kterým se na škole potýkáme. Na naši školu často přichází žáci, kteří jsou na nikotinu závislí již ze ZŠ. I přesto, že máme ve školním řádu přesně stanoven zákaz kouření ve všech prostorách výuky teoretického i praktického vyučování školy i před jeho budovami a pracovišti školy, se neustále potýkáme s porušováním tohoto nařízení. Problém je určitě ve věku a celkové osvětě. I toto téma zařazujeme do výuky a třídnických hodin, neboť je jasné, že represe v tomto případě není tou nejlepší cestou.

Téma alkoholu, obzvláště u teenagerů, je další velkou kapitolou a velkým tématem. Samozřejmě děláme osvětu i v tomto případě, většinou jde ze strany žáků o „machrování“ v rámci věku, o experimentování a samozřejmě o „známku tzv. dospělosti“, která láká naše „polodospělé“ a dle zákona i dospělé žáky. Je zajímavé, že tak, jak žáci dospívají, zvyšuje se na konci studia většinou trend pití nealkoholických nápojů.

Dalším problémem je i pití tzv. „energetických“ nápojů. Na všech našich akcích mají naši žáci zákaz konzumace tohoto drinku, ale bohužel je problém to uhlídat.

Ani nám se nevyhnulo požívání drog, ale to bylo spíše výjimečné, většinou ve fázi experimentování. Alarmující je, že někteří žáci, většinou dívky, užívají často i léky na bolest, hlavně ibuprofen, většina z nich ho užívá i několikrát týdně. Bohužel i matky dotyčných dívek

berou užívání ibuprofenu v případě sebemenších nevolností a bolestí jako běžnou praxi. Je to samozřejmě téma, které je nutno otevřít v rámci prevence a zařadit ho každoročně do práce se třídními skupinami a v neposlední řadě i s rodiči žáků.

Tradicí školy se staly adaptační kurzy 1. ročníků. Adaptační kurzy jsou důležité proto, aby přechod žáků na nové učiliště nebyl příliš stresující, aby se snáze začlenili do kolektivu, aby našli kamarády a aby se seznámili i s třídními učiteli, navázali s nimi bližší kontakt a samozřejmě byli schopní jak s třídním učitelem, tak se spolužáky lépe komunikovat.

Naše výchovná činnost ve všech oblastech rizikového chování by měla vycházet především ze spolupráce s rodinou, a to nejen v rámci rodičovských aktivit, ale i mimo ně. Jestliže budeme schopni jako škola více komunikovat s rodinou, bude naše společné působení na žáky o to cílenější a úspěšnější.

Témata prevence :

1. Prevence drogových závislostí, alkoholismu, kouření a jiných závislostí;
2. Prevence šikany, kyberšikany
3. Prevence agrese, násilí a intolerance
4. Prevence projevů extremismu, xenofobie, rasismu, antisemitismu
5. Prevence rizikového sexuálního chování
6. Prevence kriminality – právní povědomí a zodpovědnost
7. Prevence záškoláctví
8. Zdravý životní styl
9. Prevence vzniku poruch příjmu potravy
10. Prevence virtuálních drog
11. Vandalismus
12. Gambling
13. Negativní působení sekt
14. Sexuální rizikové chování
15. Ekologická a environmentální výchova – ve spolupráci se školní metodičkou EVVO

Hlavní dlouhodobé cíle:

- nastolení ovzduší důvěry a spolupráce mezi všemi pracovníky školy a žáky
- výchova ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního chování a rozvoji osobnosti
- preventivně působit v co nejširší oblasti rizikových forem chování
- pravidelně navštěvovat a vyhledávat tématická divadelní a filmová představení, přednášky a besedy s odborníky, účastnit se interaktivních dílen, ...
- umožnit žákům, aby mohli vyjádřit svůj názor
- pokračovat ve vedení schránky důvěry
- aktualizace nástěnky výchovné poradkyně a metodika prevence
- vyvěšení konzultačních hodin výchovné poradkyně a školního metodika prevence
- úzký kontakt metodika s problémovými žáky, rizikovými skupinami
- usilovat o dobré vztahy mezi rodinou a školou
- nabídnout rodičům možnost vzdělávání a didaktické materiály, poradenskou činnost
- pravidelnou evaluaci (dotazníková šetření, rozhovory, besedy ...) zjišťovat stav rizikových aspektů ve škole a pružně reagovat na zjišťované výsledky

Konkrétní cíle :

- pedagogičtí pracovníci důsledně a systematicky povedou žáky k osvojování mezilidských vztahů založených na demokratických principech, respektují identitu a individualitu žáka, rozvíjejí zejména pozitivní mezilidské vztahy a úctu k životu druhého člověka, humánní a tolerantní jednání, jednání v souladu s právními normami a důrazem na právní zodpovědnost jedince
- seznámení žáků i rodičů s vnitřním řádem školy
- seznámení rodičů i žáků se školním preventivním programem rizikového chování
- sledování žáků / obzvláště problémových/, odhalování podezřelých projevů chování
- spolupráce s výchovným poradcem a školním metodikem prevence
- spolupráce s odborníky
- seznámení s veškerými kontakty pro případ potřeby /dodá metodik prevence rizikového chování/
- pěstování pozitivního sociálního klimatu
- spolupráce s rodiči při řešení problémů
- pokračování v programu jednorázových aktivit pro SŠ, SOŠ /besedy, exkurze/
- organizování mimoškolních aktivit, soutěží
- zapojení žáků do humanitárních akcí – veřejné sbírky apod.
- realizace adaptačních kurzů pro žáky 1. ročníků

Prevence v rámci vyuč. procesu - začlenění do předmětů

Téma	Předmět
Tělesná a duševní stránka osobnosti	OBN, ZDR, PSV, PSY, TEV, ZDR
Sebevýchova, sebepoznání	OBN, PSV, PSY, TEV, OV, STO
Mezilidské vztahy, tolerance	OBN, PSV, ZEK, PSY, OV
Volný čas a jeho využití, zdravý životní styl	OBN, PSV, TEV, ZEK, CHE, PSY, ZDR, OV, NEJ, ANJ, CJL, STO
Vztahy mezi chlapci a děvčaty	OBN, PSV, TEV, PSY
Životní spokojenost	OBN, PSV, PSY
Náhrada společensky závadných aktivit zájmovou činností	OBN, ZDR, PSV, TEV, CJL, ANJ, NEJ
Závislosti a jejich vliv na destrukci osobnosti	OBN, PSV, ZDR, CHE, PSY
Drogy a alkohol	CHE, OBN, PSY, PSV
Změna vlastností vlivem drog, závislosti na počítačových hrách, automatech atd.	OBN, PSV, ZDR, PSY
Kriminalita a její řešení	OBN, PNA
Šikana, kyberšikana, agresivita	OBN, PSV, TEV, PSY

Asertivita, sebeovládání	TEV, OBN, PSV, PSY, OV
Komunikativní dovednosti	OBN, PSV, CJL, ANJ, NEJ, PSY, OV, STO, E
Mentální anorexie	OBN, PSV, ZDR, CHE, PSY
Zlepšování volných vlastností	OBN, ZDR, PSV, TEV, PSY
Zvyšování odolnosti organismu a zátěže	TEV, PSV, PSY
Výuka proti rasismu a xenofobii	OBN, OV
Nedemokratické ideologie	OBN, PNA
Zákonodárství, zákony týkající se držení, užívání a dealerství drog, nelegální převoz drog	OBN, EKO, PNA
Úloha reklamy – alkohol, tabákové výrobky	PSV, EKO, OBN, PSV, CJL, E
Písemné slohové práce na výše uvedená témata	CJL, ANJ, NEJ
Chování člověka za mimořádných situací	dle rozpisu do předmětů
EVVO	ve všech předmětech a OV

Aktivity pro žáky:

Akce	Typ	Třída
Zájmové kroužky organizované školou	zájmový kroužek	dle zájmu žáků
Adaptační kurz	stmelení tříd	1. ročníky
Komponované pořady dle nabídky	beseda	bude upřesněno
Poskytnutí první pomoci	proškolení	Bude upřesněno
Beseda s dílnou – poruchy příjmu potravy Mgr. Ivana Vondrovicová	interaktivní beseda	1. ročníky
Akce „Člověk v tísní“	besedy, dílny, festival „Jeden svět“, „ Příběhy bezpráví“	bude upřesněno
Spolupráce s Policií ČR – právní povědomí, šikana, kyberšikana, sebeobrana	beseda	bude upřesněno
Dny otevřených dveří	nácviky, vystoupení	dle zájmu žáků
Vánoční besídky	stmelení třídy	všechny třídy
Sportovní a mezinárodní turnaje	sportovní turnaje	dle zájmu žáků
Kulturní a sportovní akce	zájezdy do zahraničí	dle zájmu žáků
Návštěva knihovny, muzea v Domažlicích	exkurze, besedy	bude upřesněno
Divadelní a filmová představení	dle nabídky	bude upřesněno
Besedy, exkurze a soutěže dle nabídky různých organizací		

Aktivity pro rodiče:

- zprostředkování individuálních konzultací při řešení náročných životních situací
- poradenská činnost, kontaktní adresy, odborná literatura
- metodické pokyny rodičům, jejichž dítě má problémy s návykovými látkami – u ŠMP
- obecné informace o drogách
- spolupráce s rodiči, jejichž dítě má nějaký handicap
- informování rodičů o způsobu řešení přestupků podle školního řádu, seznámení se sankcemi za jejich porušení
- spolupráce s rodiči při řešení kázeňských i jiných problémů

Vzdělávání pedagogů :

- účast výchovného poradce, školního metodika prevence rizikového chování a dalších pedagogů na seminářích, přednáškách k problematice zdravého životního stylu, šikany, závislostí a dalších rizikových chování
- samostudium /odborná literatura, tisk, film, video, internet /

Formy realizace PPŠ :

Nástěnka – nachází se v 1. patře vedle sborovny, obsahuje konzultační hodiny na výchovného poradce a metodika prevence rizikového chování a školní aktuality a informace

Konzultační hodiny – jsou stanoveny vždy na začátku školního roku pro výchovného poradce a metodika prevence rizikového chování

Třídnické hodiny – 1x do měsíce, řešení běžných problémů, upevňování pozitivních vztahů ve třídě, navázání bližších vztahů s dětmi, působení na jejich osobnost

Adaptační kurzy – pro žáky 1. ročníků – vytváření zdravých kolektivů budoucích tříd, vzájemné poznání, vytvoření atmosféry důvěry k třídnímu učiteli a metodikovi prevence rizikového chování

Spolupráce s rodiči – při řešení problémů, poskytování jim poradenských služeb a kontaktů na odborníky

Spolupráce s odborníky a organizacemi : PPP, ZČU, Policie ČR, krajský metodik prevence, Člověk v tísni

---

Seznámení budou všichni pracovníci školy na úsecích TV, PV, DM. Úkoly stanovené tímto programem jsou pro všechny závazné.

Seznámení pracovníků bude stvrzeno podpisem.

Zpracovala : Mgr. Ivana Vondrovicová .....

Schválila ředitelka školy dne .....